

دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد
دانشکده پرستاری و مامایی
فرم طرح دوره فرایند پرستاری و بررسی وضعیت سلامت
نیمسال دوم ۱۴۰۴ - ۱۴۰۳

<p>مسئول و مدرس درس: دکتر ناصری مکان کلاس: کلاس شماره ۲۰۱ پزشکی - آزمایشگاه مهارت‌های بالینی روز کلاس: یکشنبه‌ها (۱۴:۴۵ الی ۱۸:۳۰) لینک دفتر کار مجازی: http://vs.iaun.ac.ir/m3144 آدرس پست الکترونیکی: nayereh.naseri@iaun.ac.ir</p>	<p>نام درس: فرایند پرستاری و بررسی وضعیت سلامت تعداد واحد: ۱/۵ (۱ واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی) نوع واحد: نظری - عملی مقطع و رشته تحصیلی: کارشناسی پرستاری دروس پیش‌نیاز: فیزیولوژی - اصول و مهارت‌های پرستاری تاریخ امتحان پایان ترم عملی: ۱۴۰۴/۳/۱۸ تاریخ امتحان پایان ترم تئوری: ۱۴۰۴/۴/۴</p>
---	---

هدف کلی:
آشنایی با روش‌شناسایی نیازها، مشکلات، تغییر در وضعیت عملکردی مددجو در حوزه‌های مختلف سلامتی از طریق معاینه فیزیکی و اخذ شرح حال و توانایی تشخیص بر اساس داده‌های جمع‌آوری شده از مددجو و خوشه‌بندی آنها، مشکلات بالفعل و بالقوه، خطرات و قوت‌های او در قالب تشخیص‌های پرستاری ناندا و آشنایی با اصول مراقبت از مددجو در قالب مراحل پنجگانه فرایند پرستاری شامل بررسی، تشخیص پرستاری، برنامه‌ریزی، اجرا و ارزشیابی اثربخشی مداخلات پرستاری.

اهداف اختصاصی:
در پایان دوره دانشجوی قادر خواهد بود:

الف) حیطه شناختی

۱. اهمیت فرایند پرستاری، اصول و مراحل پنجگانه آن را توضیح دهد.
۲. تفاوت بین پیش وضعیت سلامت توسط پرستار و سایر رشته‌ها را شرح دهد.
۳. مهارت‌های تفکر نقادانه، استدلال تشخیصی و قضاوت بالینی را در مراحل مختلف فرایند پرستاری به کار برد.
۴. نحوه انجام مصاحبه با مددجو و برقراری ارتباط مؤثر را شرح دهد.
۵. چگونگی گرفتن تاریخچه پرستاری از مددجو (بیمار/خانواده/جامعه) را توضیح دهد.
۶. روش‌های بررسی جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی (اصول شرح حال‌نگاری، مصاحبه و مطالعه پرونده پزشکی یا پرونده سلامت) را شرح دهد.
۷. نحوه آماده‌سازی مددجو، محیط و شرایط برای انجام معاینه را توضیح دهد.
۸. وسایل مورد نیاز برای انجام معاینات دستگاه‌های مختلف بدن را نام ببرد.

۹. مدل الگوهای سلامت عملکردی گوردون (Gordon's Functional Health Patterns) را به عنوان چارچوبی برای بررسی جامع وضعیت سلامت مددجو در حوزه‌های سیزده‌گانه شرح دهد.
۱۰. حوزه‌های مختلف سلامتی انسان، از جمله ارتقاء سلامت، تغذیه، دفع، فعالیت و استراحت را شناسایی و تعریف کند.
۱۱. نحوه بررسی و ارزیابی هر یک از این حوزه‌ها را با استفاده از روش‌های مختلف، از جمله مصاحبه، مشاهده و معاینه فیزیکی توضیح دهد.
۱۲. تغییرات طبیعی و غیرطبیعی در هر یک از این حوزه‌ها را مثال بزند.
۱۳. زبان‌های استاندارد پرستاری (SNL) شامل تشخیص‌های پرستاری ناندا (NANDA)، طبقه‌بندی پیامدهای پرستاری (NOC) و طبقه‌بندی مداخلات پرستاری (NIC) را بطور خلاصه شرح دهد.
۱۴. نحوه ارتباط دادن SNL در فرآیند پرستاری را توضیح دهد.
۱۵. نحوه گزارش‌نویسی مبتنی بر فرآیند پرستاری با مدل SOAPIE را به اختصار تشریح کند.
۱۶. مهمترین معاینات مربوط به پوست و ناخن را شرح داده و بطور عملی نشان دهد.
۱۷. مهمترین معاینات مربوط به سر و گردن (با تاکید بر دهان و دندان، غدد لنفاوی، حلق و بلع، چشم و گوش) را شرح داده و معاینه فیزیکی هر یک را بطور عملی نشان دهد.
۱۸. مهمترین معاینات مربوط به سیستم تنفس را شرح داده و چگونگی معاینه فیزیکی آنرا به طور عملی انجام دهد.
۱۹. مهمترین معاینات مربوط به سیستم قلب و عروق محیطی را شرح داده و چگونگی معاینه فیزیکی آنرا به طور عملی انجام دهد.
۲۰. مهمترین معاینات مربوط به سیستم گوارش را شرح داده و چگونگی معاینه فیزیکی آنرا به طور عملی انجام دهد.
۲۱. مهمترین معاینات سیستم اعصاب (بویژه سطح هوشیاری و جهت‌یابی، تکلم، ادراک و معاینه اعصاب مرکزی و نخاعی) شرح داده و چگونگی معاینه فیزیکی آنرا به طور عملی انجام دهد.
۲۲. مهمترین معاینات دوره ای مربوط به پستان و دستگاه تناسلی را شرح داده و نحوه انجام معاینات دوره ای، خودآزمایی پستان، بیضه‌ها و غربالگری آنها را توضیح دهد.

حیطه نگرشی

۲۳. منابع معرفی شده را به دقت مطالعه نماید و با آمادگی قبلی در کلاس حضور یابد.
۲۴. در بحث‌های کلاسی و گروهی مباحث نقادانه شرکت نماید.
۲۵. برنامه مراقبت پرستاری مرتبط با سناریوهای مطرح شده در کلاس را به دقت و در زمان مقرر انجام دهند.
۲۶. به اهمیت فرآیند پرستاری در ارائه مراقبت با کیفیت به مددجویان واقف باشد.
۲۷. به ضرورت ارتباط مؤثر و همدلانه با مددجویان و خانواده‌های آنها اهمیت نشان دهد.
۲۸. به یادگیری مداوم و به روز رسانی دانش و مهارت‌های خود در زمینه پرستاری علاقه‌مند باشد.

حیطه مهارتی

۲۹. با استفاده از مدل الگوهای سلامت عملکردی گوردون، وضعیت سلامت مددجوی فرضی را به طور جامع بررسی و ارزیابی کند.
۳۰. با استفاده از مهارت‌های تفکر نقادانه، استدلال تشخیصی و قضاوت بالینی، مشکلات و نیازهای مددجوی فرضی را شناسایی و اولویت‌بندی کند.
۳۱. مصاحبه مؤثر با مددجوی فرضی انجام دهد و تاریخچه پرستاری کاملی از وی اخذ کند.
۳۲. با استفاده از روش‌های مختلف، اطلاعات مربوط به حوزه‌های مختلف سلامتی مددجو را جمع‌آوری کند.

۳۳. معاینات فیزیکی مربوط به هر یک از حوزه‌های سلامتی را به طور صحیح انجام دهد.

۳۴. اطلاعات جمع‌آوری شده را تحلیل و تفسیر کند و مشکلات و نیازهای مددجوی فرضی را در هر یک از حوزه‌های سلامتی شناسایی کند.

۳۵. اهداف، برنامه‌ریزی و مداخلات پرستاری را برای یک مددجوی فرضی تعیین کند.

۳۶. با استفاده از اطلاعات به دست آمده، برای مددجو برنامه مراقبتی مناسب تدوین کند.

چگونگی فعالیت استاد:

انجام حضور و غیاب - پرسش های حین درس - تکالیف ارجاعی برای دانشجویان در خارج از کلاس - طرح سوالات - امتحان میان ترم و پایان ترم

شیوه تدریس:

سخنرانی تعاملی (پرسش و پاسخ)؛ بحث در گروه‌های کوچک، یادگیری مبتنی بر محتوای الکترونیکی تعاملی، روش یادگیری مبتنی بر مورد. در ابتدای ترم جلسات بصورت تئوری و با استفاده از اسلاید و فیلم های کمک آموزشی و روش های متنوع تدریس اجرا خواهد گردید. پس از اتمام جلسات تئوری، طبق برنامه اعلام شده، جلسات عملی به صورت حضوری برگزار شده و از شیوه شبیه سازی و نمایش بر مدل‌های انسانی یا سیمولاتور بهره گرفته می شود. سپس از دانشجو خواسته می شود که با انجام معاینه بر روی همکلاسی های خود به تمرین آموخته هایش بپردازد.

وسایل کمک آموزشی: کتاب، مازیک و وایت بورد، ویدئو پروژکتور، سامانه آموزش مجازی (سیما)

فعالیت دانشجو:

حضور فیزیکی به موقع و فعال در تمام جلسات حضوری و مجازی و آزمون ها - پاسخ به سوالات اعلامی در کلاس - ارایه پاسخ به سوالات اعلامی یا تکالیف اعلام شده در خارج از کلاس و تحویل پاسخ ها - رعایت کلیه مقررات مربوط به کارآموزی های بیمارستان (اعم از پوشیدن یونیفرم، اتیکت و ...) در پراتیک

تکالیف دانشجو:

- ۱- حضور فیزیکی به موقع و فعال در تمام جلسات (غیبت موجه بیش از ۴/۱۷ ساعات نظری سبب حذف درس خواهد شد).
- ۲- شرکت در پرسش و پاسخ و بحث گروهی
- ۳- شرکت در آزمون های پایان ترم تئوری و عملی و کوئیزهای کلاسی
- ۴- انجام تکالیف کلاسی (پاسخگویی کتبی به سوالات مشخص شده و طراحی یک برنامه مراقبتی برای یک بیمار فرضی).
- ۵- تمرین عملی مباحث تدریس شده در ساعات تعیین شده توسط دانشجویان با هماهنگی مسئول پراتیک.

نحوه ارزیابی دانشجو:

ردیف	فعالیت	نمره
۱	حضور و غیاب و حضور فعال کلاسی در کلاس و پراتیک	۲ نمره
۲	گزارش یک کیس انتخابی همراه با بررسی حوزه های مختلف مدل گوردون، تعیین تشخیص های پرستاری، اهداف، پیامدها و مداخلات پرستاری	۳ نمره
۳	آزمون پایان ترم تئوری	۹ نمره
۴	آزمون پایان ترم عملی	۷ نمره
	مجموع نمره	۲۰

جدول زمانبندی درس

ردیف	تاریخ	رئوس مطالب	حضور / مجازی
۱	۱۴۰۳/۱۱/۱۴	معرفی چارچوب فرایند پرستاری، مراحل پنج‌گانه بررسی، تشخیص پرستاری، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی	حضور
۲	۱۴۰۳/۱۱/۲۱	نحوه بکارگیری فرایند پرستاری در مراقبت از مددجویان	حضور
۳	۱۴۰۳/۱۱/۲۸	<p>اصول پایش وضعیت سلامت مددجو - تمایز پایش وضعیت مددجو در پرستاری با پایش وضعیت سلامت انجام شده توسط سایر رشته ها - استدلال تشخیصی و قضاوت بالینی و نحوه به کارگیری آن‌ها در مراحل مختلف فرایند پرستاری - بررسی جامع پرستاری با مدل الگوهای سلامت عملکردی گوردون (Gordon's Functional Health Patterns) به‌عنوان چارچوبی برای بررسی وضعیت سلامت مددجو در حوزه های سیزده گانه شامل:</p> <p>حوزه ۱: ارتقای سلامت حوزه ۲: تغذیه (معاینه دهان، دندان ها، حلق و بلع) حوزه ۳: دفع و تبادلات (معاینه دستگاه گوارش و شکم، دستگاه ادراری و بررسی وضعیت تبادلات گازی، پالس اکسی متری، معاینه سیستم تنفسی) حوزه ۴: فعالیت / استراحت (بررسی دربخش های عملکرد قلبی عروقی، تنفسی، عضلانی اسکلتی و الگوی خواب). حوزه ۵. ادراک / شناخت (بررسی سطح هوشیاری و جهت یابی، تکلم، ادراک و معاینه اعصاب مرکزی و نخاعی). حوزه ۶. درک از خود حوزه ۷. رابطه نقش حوزه ۸. جنسی (معاینات دوره‌ای، خودآزمایی پستان و بیضه‌ها و معاینه پستان و دستگاه تناسلی). حوزه ۹. تطابق/ تحمل استرس حوزه ۱۰. اصول زندگی (اعتقادات معنوی و باورهای مذهبی، فرهنگ و ...) حوزه ۱۱. ایمنی / حفاظت (بررسی از نظر واکنش های حساسیتی، مخاطرات محیطی، تنظیم درجه حرارت بدن، معاینه رفلکس های حفاظتی و دستگاه‌های حفاظتی شامل پوست و ضمایم آن، حواس پنج‌گانه و سیستم خون‌ساز و غدد لنفاوی). حوزه ۱۲. آسایش بررسی الگوی درد بیمار با الگوی PQRST و مقیاس های معتبر. حوزه ۱۳. رشد / تکامل (بررسی شاخص‌های رشد و تکامل از قبیل قد، وزن، مهارت‌های حرکتی و رویش دندان‌ها)</p>	حضور
۴	۱۴۰۳/۱۲/۵	آشنایی با زبان‌های استاندارد پرستاری شامل تشخیص‌های پرستاری ناندا (NANDA)، طبقه بندی پیامدهای پرستاری (NOC)، طبقه بندی مداخلات پرستاری (NIC) و نحوه ارتباط دادن آن‌ها در فرایند پرستاری	حضور
۵	۱۴۰۳/۱۲/۱۲	روش‌های بررسی جسمی، روانی، اجتماعی و معنوی (اصول شرح حال گیری، مصاحبه، مطالعه پرونده پزشکی یا پرونده سلامت) - جنبه های مختلف آماده سازی مددجو، محیط و شرایط جهت انجام معاینه - نحوه گزارش‌نویسی مبتنی بر فرایند پرستاری با مدل SOAPIE.	حضور
۶	۱۴۰۳/۱۲/۱۹	تکنیک های معاینه فیزیکی - انجام معاینات فیزیکی مهم مربوط به پوست، سر و گردن (با تاکید بر دهان و دندان، غدد لنفاوی، حلق، چشم و گوش)	مجازی
۷	۱۴۰۴/۱/۱۷	انجام معاینات فیزیکی مهم مربوط به سیستم تنفس، قلب و عروق و گوارش	حضور
۸	۱۴۰۴/۱/۲۴	انجام معاینات فیزیکی مهم مربوط به سیستم اعصاب (بویژه سطح هوشیاری و جهت یابی، تکلم، ادراک و معاینه اعصاب مرکزی و نخاعی) - معاینات دوره ای مربوط به پستان و دستگاه تناسلی	حضور
۹	۱۴۰۴/۱/۳۱	بررسی و معاینه فیزیکی پوست و سر و گردن (عملی): گروه A و B	حضور
۱۰	۱۴۰۴/۲/۷	بررسی و معاینه فیزیکی پوست و سر و گردن (عملی): گروه C و D	مجازی
۱۱	۱۴۰۴/۲/۱۴	بررسی و معاینه فیزیکی قلب و عروق و تنفس (عملی): گروه A و B	حضور
۱۲	۱۴۰۴/۲/۲۱	بررسی و معاینه فیزیکی قلب و عروق و تنفس (عملی): گروه C و D	حضور
۱۳	۱۴۰۴/۲/۲۸	بررسی و معاینه فیزیکی سیستم گوارش و اعصاب (عملی): گروه A و B	حضور
۱۴	۱۴۰۴/۳/۴	بررسی و معاینه فیزیکی سیستم گوارش و اعصاب (عملی): گروه C و D	حضور

مجازی	ارایه گزارش یک کیس انتخابی همراه با بررسی حوزه های مختلف مدل گوردون، تعیین تشخیص های پرستاری، اهداف، پیامدها و مداخلات پرستاری	۱۴۰۴/۳/۱۱	۱۵
حضوری	امتحان پایان ترم عملی	۱۴۰۴/۳/۱۸	۱۶

منابع درسی:

- ۱- ورزش نژاد، مریم. پیوند سیستم طبقه بندی تشخیص های پرستاری با طبقه بندی مداخلات پرستاری و پیامدهای پرستاری و ارتباط با شرایط بالینی. تهران: نشر آنا طب.
- ۲- هردمن، تی. هیتر؛ کامیتسورو، شیگمی؛ تاکلو لوپس، کامیلا. تشخیص های پرستاری ناندا ۲۰۲۳ تعاریف و طبقه بندی، مترجمین: زهرا شیخ علیپور، اکرم قهرمانیان، منصور غفوری فرد، آزاد رحمانی، خورشید مبصری. تهران: نشر جامعه نگر.
- ۳- قهرمانیان، اکرم؛ باقریه، فرزانه؛ ولیزاده، لیلا و همکاران. راهنمای طرح مراقبت پرستاری قلب و عروق: با راهبرد ارتباط بین NANDA-I و NOC و NIC. تهران: نشر جامعه نگر.
- ۴- آشوری، الهه؛ ...؛ ناصری، نیره و همکاران؛ دستنامه تشخیص های پرستاری بخش های داخلی و جراحی؛ معاونت پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان؛ ۱۴۰۱.
- ۵- ورعی شکوه، بررسی و معاینات بالینی برای پرستاران، تهران، انتشارات اندیشه رفیع، چاپ اول، ۱۳۹۷.
6. Leasia, M. S. & Monahan, F. D., A Practical guide to health assessment, (2nd ed, Philadelphia: Lippincott, 2020.